Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas, Succursale de Roumanie*; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 101. Braşov, Mercurĭ, 8 (20) Maiŭ 1896.

Bismark despre Ungurĭ.

Am arătat erĭ, cu câtă amărăciune scrie guvernamentalul „Pester Lloyd" despre un articul asupra mileniului, ce a apărut de curênd în organul principelui Bismark, „Hamburger Nachrichten".

Ceea ce superă mai mult pe cei dela fóia ungurésca este împrejurarea, că după a lor firmă credinţă, articolul fóiei germane a fost inspirat de însu-şĭ bĕtrânul excancelar al Germaniei.

Ei cred, că principele Bismark a voit cu acésta ocasiune sĕ documenteze, că şi cu privire la Ungaria şi la rolul şi posiţia ei în monarchiă şi peste tot în Europa, dênsul are vederĭ deosebite de acele ale împĕratului Wilhelm II.

Nu tocmai de mult acelaşĭ „P. Lloyd" aducea pe marele cancelar german ca mărturiă clasică în combaterea afirmaţiunilor, ce veniau din parte germană şi mai ales dintre Saşii ardelenĭ, că Maghiarii ameninţă esistenţa naţională a Germanilor din statul ungar. Bismark sĕ fi dis, că pentru o mână de Saşĭ nu póte sĕ se strice cu Ungurii etc.

Anul trecut, când a fost sĕrbătorit Bismark cu ocasia jubileului sĕu, foile ungurescĭ scriau, că Maghiarii au sĕ-i datorésca multă recunoscinţă, căcĭ politica luĭ li-a ajutat sĕ pótă dobêndi ce au dobêndit dela 1866 încóce.

Acum, că acelaşĭ Bismark le spune odată şi adevĕrul celor, pe carĭ i-a protegiat odată aşa de mult, încă de pe vremea legiunei luĭ Klapka, aceştia se obrăznicesc şi devin chiar violenţĭ, sciind, că Bismark nu mai dispune adĭ în cancelaria imperiului.

Nu mai dispune, dér pentru aceea opiniunea publică germană tot dela el îşĭ va lua impulsiunile în cestiunĭ, cum este de esemplu şi aceea a mileniului unguresc.

Póte, că bĕtrânul bărbat de stat simte şi puţină remuşcare, pentru-că, pe când era la putere, prea a închis ochii, ca sĕ nu vădă nebuniile şovinismului unguresc, atât de păgubitóre altor popóre şi în special Germanilor aflătorĭ în acest stat.

Orĭ cum ar fi, este interesant sĕ cunóscem din cuvênt în cuvênt următórele apreţiărĭ ale fóiei bismarkiane din Hamburg:

„Bucuros le lăsăm Maghiarilor plăcerea de-a visa, în esposiţiunea lor cea cu cetăţuele de lemn şi cu halele de sticlă între sunetul ameţitor al musicei ţigănescĭ, despre mărirea lor trecută şi presentă; dér totuşĭ am observa, că cele $7^1/_4$ milióne de Maghiarĭ nu fac încă niciĭ jumĕtate din poporaţiunea translaitană ($17^1/_2$ milióne), şi că influinţa lor politică şi puterea lor rĕsboinică póte cădé în cumpănă în Europa numai în legătură cu puterea austriacă".

„Ungurii, ca şi Norvegienii, Irlandesii şi alte câte-va popóre îndepărtate, sufer de-o prea mare abundanţă de sentiment naţional, care-i face orbĭ în ce privesce adevĕrata lor însemnătate în concertul popórelor europene. Cât de puţin trage în genere Ungaria în cumpăna etnografică, se vede şi de acolo, că nimenĭ, în afară de marginele sale, nu pricepe limba sa şi nicĭ că simte trebuinţa de-a o învĕţa. Nu póte sĕ schimbe nimic în acésta nicĭ un fel de poruncă rigurósă de-a învĕţa unguresce, nicĭ un fel de maghiarisare a numelor de persóne, comune, strade etc., nicĭ un fel de oposiţiă contra limbei germane de comandă în armată"...

„Numai personalitatea bĕtrânului monarch este, care în ţerile corónei ungare, poliglote şi sfâşiate de atâtea partide, ţine totul la olaltă şi stabilesce de nevoiă o concordiă. Ungaria în sine, orĭ cât de mult şi de lărmuitor va face sĕ rĕsune în lume fanfarele ei asupra esistenţei sale milenare, fără a se rădima pe cealaltă Austriă, stă pe picióre slabe şi înainte de tóte, are sĕ-şĭ înveţe abc-ul politic aşa, ca sĕ se nisuéscă a se conforma într'un mod mai puţin nemodest ca până acuma construcţiunei artificiale a monarchiei duple".

„Se scie, cu câtă măhnire Germanii, ca şi Slavii Cislaitaniei, au suferit până acuma sĕ fiă lovіţĭ peste cap cu cele 70% faţă cu cele 30% ungurescĭ la cheltuelile comune. Acésta în curênd se va pronunţa în mod fórte vĕdit. *Justitia regnorum fundamentum* — este o sentinţă, al căreĭ adevĕr are valóre şi între Dunăre şi Carpaţĭ, şi a căreia negligiare înăuntru, ca şi înafară, se póte rĕsbuna mai curênd séu mai târdiu".

CRONICA POLITICĂ.

— 7 (19) Maiŭ.

Încă nicĭ acum nu póte sĕ înghită **Maghiarii** găluşca primită din partea **Sêrbilor**. Étă ce scrie îngâmfatul „P. Ll." în numĕrul sĕu dela 16 c. la loc de frunte: „Se înţelege, că nicĭ pe Sêrbĭ nu-i putem sili sĕ ne iubéscă, dér fără considerare, că ne iubesc séu ne uresc, *trebue sĕ fiă ţinuţĭ în respect faţă cu noi;* trebue sĕ-i facem sĕ înţelégă, că Austro-Ungaria este aceea, care hotăresce asupra sorţii Sêrbiei atât în present cât şi în viitor (!!) Este în fine sosit timpul ca sĕ urmărim o astfel de politică balcanică, încât amicii noştri sĕ sciă ce au de sperat dela noi, ér duşmanii noştri, ce au de îndurat din partea nóstră".

*

Mulţĭ dintre principii şi representanţii puterilor europene deja au plecat la Mosova pentru de-a asista la sĕrbările **încoronărei Ţarului**. Astfel se telegraféză, că prinţul *Ferdinand al României* şi soţia sa, princesa *Maria*, au sosit deja alaltăerĭ în Mosova şi au fost întêmpinaţĭ la gară de membrii familiei imperiale şi de autorităţile publice. Din Sofia se depeşéză, că alaltăerĭ a plecat la Mosova prinţul *Ferdinand al Bulgariei*, însoţit de ministrul-preşedinte *Stoilow*. Asemenea tot alaltăerĭ a plecat şi prinţul moştenitor *italian*, ca sĕ asiste la amintitele sĕrbărĭ.

*

Scirĭ sosite din *Constantinopol* anunţă, că **guvernul bulgar** a declarat Sultanului, că e gata sĕ satisfacă articolului 9 din *convenţia dela Berlin.* Articolul acesta stipuléză adecă *tributul*, pe care are sĕ-l plătéscă anual principatul bulgar curţii suzerane. Se dice însĕ, că Sultanul n'a rĕspuns încă nimic la acéstă declaraţiune, deórece în convenţia berlinesă sunt mai multe puncte carĭ ar fi fost de împlinit şi din partea Turciei, de aceea luĭ i-ar păré mai bine sĕ rĕmână baltă şi cestiunea tributului, pe care Bulgarii de 16 anĭ încóce nu l'au mai plătit.

*

„*Kreuz-Zeitung*" anunţă, că între **Rusia şi Italia** se observă în timpul din urmă o anumită apropiare, şi mai ales de când stă în fruntea guvernului marchisul *Rudini*. Împrejurarea acésta e în stare sĕ pună în grijĭ pe celelalte două state ale triplei alianţe.

Partida „poporală" între Sêrbi şi Germanĭ.

Foile guvernului dic despre partida „poporală", că ea numai între „naţionalităţĭ", mai ales între Slovacĭ, face cucerirĭ, pe când în ţinuturile curat maghiare, ca ca d. es. în „Alföld", ea nu póte ocupa teren.

Faţă cu aceste afirmărĭ, aderenţii partidei poporale se silesc acum sĕ dovedéscă prin fapte, că partida lor află popularitate şi între Ungurii băştinaşĭ. Dovadă e chiar „Alföld"-ul, unde până acum s'au arangiat meetingurĭ şi manifestaţiunĭ grandióse în favorul partidei „poporale", ca d. es. în Abony, Kecskemét şi Ciongrad.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Intr'un vagon.

Umorescă. După *I. Rosen.*

(Urmare.)

„Ajungem la staţiă. Pausă de cincĭ minute, strigă conductorul".

„Poftesce, domnule", diseiŭ către vecinul meu, şi m'am dat jos din vagon. El îşĭ ia calabalâcul şi vine după mine. Fără sĕ-i pese ceva de mine, se duce la vagonul mai de apropie şi face semn sĕ se urce în el. Eu după dênsul. Il prind de mână şi-i dic: Ce facĭ domnule? poftesce".

„Ce vreai, d-le?, mĕ întrébă el şi se încércă sĕ scape.

„N'ai dis, că la staţia mai ce-a mai de-aprópe...?"

„Mĕ voiŭ suì în alt cupeu, firesce aşa am dis, mĕ întrerupe el numai decât. De-altcum ne mai întêlnim. Aicĭ e carta mea".

„Imĭ puse o hârtiă în mână, se urcă în vagon, ér eu mĕ întorseiŭ la al meu, căcĭ conductorii erau gata. Visaviul meu, deschidênd uşa, vĕduse tótă întêmplarea mea şi rîdea aşa de frumos şi plăcut, încât trebuia sĕ-mĭ propun a fi neschimbat, ca sĕ nu cad în greşéla vecinului, pe care îl espedasem. M'am trântit în unghiul meu şi m'am încercat a descifra cartea viteazului necunoscut. Am reuşit a ceti: „Ioan Şoimescu recomandă vin de tot felul". Rîdeam în pumnĭ, de sta sĕ-mĭ sară creerii pentru aventura, ce era sĕ încurce în luptă sângeróse pe una din cele mai nevinovate fiinţe, pe un negustor de vinurĭ. Mi-s'a părut că vecina mea se miră vĕdêndu-mĕ rîdind aşa deodată, decĭ îi întinseiŭ biletul, sperând, că dóră îşĭ va da îndĕrĕpt vĕlul sĕ-i pot vedé faţa, ce mĕ făcea sĕ fiu aşa curios. Dér m'am înşelat. Ea nu 'şĭ ia vĕlul de pe faţă şi pune biletul frumuşel în taşcă, îmĭ întinde mâna şi dice: Iţĭ mulţămesc domnule, că m'ai scăpat de acest om supĕrăcios; — Dumnedeul meu! Ce mânuţă... micuţă şi móle ca de mătasă..... ai fi putut'o strînge... până la înviarea morţilor, şi n'ai fi dat de vre'un osuţ. Şi a-şĭ fi strîns'o bucuros, dér ce-şĭ putea închipui dama despre mine, mĭ-aşĭ fi pierdut tot creditul ca aperător, şi asta nu o voiam pentru tot bunul din lume. Aşa m'am mulţămit strîngêndu-o fórte puţin şi i-am lăsat mânuţa, deşi îmĭ părea tare rĕu.

„O! de a-şĭ fi putut vedé óre suride? Şi eram atât de sigur, că zimbesce, încât devenii confus, eu Vulturescu eroul învingĕtor din atâtea amorurĭ. Am tăcut fiind-că nu sciam, ce sĕ dic. Ea însĕ dorea sĕ-i mai trécă de urît, căcĭ începù îndată: Unde călĕtorescĭ d-le?"

„Către Viena".

„Ei bine! Astfel călĕtorim împreună".

„Pĕcat, murmurai eu.

„Aşa dér, vĕ pare rĕu? mĕ întrerupse ea Asta nu e prea galant."

„Pĕcat, că nu călĕtorim diua, şi mĕ încercai a străbate cu ochii prin vĕlul ei.

„Pentru-ce? întrebă ea, chiar nóptea se póte bucura omul de o societate plăcută, décă nu poţĭ durmi, după cum mi-se întêmplă mie".

„Este adevĕrat, diseiŭ eu, décă însĕ nu vedĭ nimic, precum se întêmplă aicĭ, de unde sĕ-ţĭ iai un sujet frumos de conversare? Aroma unei conversărĭ este schimbarea feţii: trăsurile feţii sunt adesea singura busolă a minţii."

„Ah, d-ta vreai sĕ-mĭ vedĭ faţa, dise ea rîdênd, da, vedĭ acésta a voit'o şi acel îndrăsneţ, de care ne-am scăpat acum".

„Şi el a vrut acésta? o întrebai confus. O! Eu nu vreau. Ce mĕ intereséză faţa d-tale."

„Rîsul ei îndată îmi dovedi, că am spus o nebuniă. Trebuia sĕ mĕ coreg. Astfel am început de nou: „Nu rideţĭ domnişóră."

„Sunt vĕduvă rĕspunse ea."

„Aşa-dér nu rideţĭ stimată dómnă, din contră trebue sĕ vĕ asigur, că faţa d-vóstră mĕ intereséză fórte mult, şi m'aţĭ îndatora mult, décă mi-aţĭ permite sĕ o pot vedé câte-va clipite. Cel puţin, cât călĕtorim împreună".

„Acésta nu-ţĭ pot permite, domnul meu, dise ea veselă, şi pentru-ce? Ce va folosi, décă-ţĭ place orĭ nu-ţĭ place faţa mea? Décă-ţĭ place mĕ vei linguşi şi mĕ vei supĕra, de nu-ţĭ place, vei adurmi şi éră nu-mĭ cade bine. Mai bine sĕ fiu necunoscută. Atuncĭ la tótă întêmplarea vei profita".

„Décă însĕ te-aş linguşi cu tóte că eştĭ acoperită cu voal?"

„Nu poţĭ sé o facĭ, mĕ parodiéză ea, îţĭ lipsesce sujetul".

„Se cercăm, rĕspunsei eu cam iritat. O! m'aşĭ puté şi înamora în d-vóstră, ba v'aş puté lua chiar şi de soţiă."

Joia trecută încă s'au arangiat două meetingurĭ grandióse în „Alföld“, anume unul în Kun-Szt.-Mărtin şi altul în Apatin.

La adunarea din Apatin a fost de faţă şi contele Ferdinand *Zichy.* In discursul, prin care a deschis adunarea, Zichy ḑise între altele: „Trebue sĕ mulţumim lui Dumneḑeu, că în acéstă patriă au putut sĕ trăéscă în pace timp de o miiă de anĭ cetăţenii de diferite naţionalităţĭ ai acestei patrii, *aceste brave şi patriotice popóre de rassă maghiară, germană şi slavă*“. După acestea desfăşură programul partidei, care, cum scim, culminéză în revisuirea legilor politice bisericescĭ.

După Zichy, care a vorbit în limba *maghiară,* urmă o vorbire în limba *sêrbéscu,* rostită de preotul sêrb Kuluncich. El vorbì despre sarcinele, ce apasă umerii poporului, în schimbul cărora nu se bucură decât de-un singur drept, — dreptul electoral, dér şi acesta în mĕsură de tot restrînsă.

La urmă vorbì în *limba germană* deputatul dietal Zelenyak, care arată, ce este libertatea, îndemnând poporul sĕ lupte pentru redobêndirea libertăţii consciinţei.

„Alkotmány“, organul partidei „poporale“, publică aprópe în fiă-care ḑi raporturĭ şi corespondenţe, din care reese, că în adevĕr acéstă partidă nu fără motiv pune pe grijĭ seriósе pe cei cu liberalismul jidano-maghiar, deórece ia un avênt din ce în ce mai mare.

Limba nóstră şi dreptul sĕu.

Sub acest titlu „*Gazeta Bucovinei*“ a publicat un şir de articolĭ, în carĭ sunt espuse tóte fasele, prin carĭ a trecut şi trece lupta Românilor bucovinenĭ pentru conservarea şi validitarea limbei române în viéţa privată şi publică de acolo. Étă cuvintele, cu carĭ se sfîrşesce acea seriă de articolĭ:

Un glas mare şi puternic, dictat de geniul unui întreg popor, ne strigă şi ne conjură:

Românĭ bucovinenĭ! A sosit acum timpul, ca totĭ într'un gând şi conduşĭ de sfinţenia aceluiaşĭ mare şi scump ideal, umĕr la umĕr sĕ puneţĭ cu toţii, şi cu seriositatea impusă vouĕ de importanţa causei: sĕ căutaţĭ acum prin tóte acţiunile vóstre, ca stăpânĭ sĕ deveniţĭ pe ceea-ce a-ţĭ redobândit! Sĕ stăruiţĭ acum mai mult decât orĭ-şi-când pentru conservarea şi asigurarea tot mai intensivă a dreptului limbii vóstre, reaşeḑat aḑĭ la locul, ce atât de mult vi-l'au reclamat marile interese ale poporului, legea firii şi legea omenéscă!

Voi, comune, corporaţiunĭ, familii şi singuraticĭ! Aflaţĭ acum, că timpul scuselor şi al tânguirilor nu mai are loc, el aparţine aḑĭ trecutului! Scrieţĭ acum, mai ales acum scrieţĭ *românesce şi numai românesce!* Tótă corespondenţa vóstră între voi şi cu tóte oficiile din ţéră: *în limba românéscă,* şi numai într'ênsa, aveţĭ sĕ o purtaţĭ de-aci încolo tot-déuna şi în tóte daraverile vóstre!

Greutăţĭ şi piedecĭ seriósе de-aci încolo n'aveţĭ sĕ mai întimpinaţĭ, şi décă ele tot se mai ivesc, acelea nu pot se fiă piedecĭ şi greutăţĭ, ci numai *apucăturĭ birocratice,* carĭ lesne se pot sufoca, şi ele trebue sĕ fiă sufocate!

Inainte dér şi tot înainte, cu curagiu şi fără şovăire; cu bărbăţiă şi cu văpaia zelului, *faceţi-vĕ datoria!* Dela voi şi dela vrednicia vóstră depinde alternativa: Séu păstraţĭ cu scumpătate ceea-ce al vostru este, şi dreptul limbii respectat veţĭ stărui sĕ fiă tot-déuna la locul ce i-se cuvine, pentru-ca în al vostru specific element sĕ trăiţĭ şi sĕ vĕ susţineţĭ neamul, séu vĕ prăpadiţĭ cu ḑile şi apuneţĭ pentru tot-déuna din şirul popórelor!

Alegeţĭ acum! Dér, alegênd nu uitaţĭ nicĭ-odată glasul poetului nostru, care mai ales vouĕ vĕ sună, când ḑice: „*Vorbiţĭ, scrieţĭ românesce, pentru Dumneḑeu!!*“

România şi mileniul.

Şedinţa Camerei române dela 24 Aprilie v.

Ionel C. Grădişteanu (continuând): Eu presupun, că n'ar mai fi nimic astă-ḑĭ între noi şi între Ungurĭ, presupun că faptele de acum 1.000 de anĭ, carĭ sunt faptele cele mai durerósе ale istoriei neamului nostru, căcĭ numai din causa descălecărei Ungurilor în Europa s'a rupt coesiunea neamului românesc, presupun, ḑic, că aceste fapte ar fi fost uitate şi că astăḑĭ alte relaţiunĭ de interese ne ar lega strîns cu Austro-Ungaria, totuşĭ cred că la aceste serbărĭ n'am fi avut cuvênt ca sĕ fim representaţĭ; căcĭ orĭ-care ar fi relaţiunile în carĭ suntem astăḑĭ, aceste serbărĭ reamintesc un desastru al naţionalităţei nóstre, şi cred că nimenĭ nu ar fi putut sĕ ia în nume de rĕu abţinerea acésta, fiind-că este un lucru care s'a întêmplat adesea în relaţiunile dintre deosebitele state.

Germania, D-lor, a serbat şi ea aniversarea întemeiărei imperiului german. Ei bine, vĕ puteţĭ închipuì D-vóstră, că Francia ar fi putut lua parte la aceste serbărĭ? Şi chiar când s'ar fi uitat în Francia întêmplările nenorocite dela 1870, chiar când ar fi trecut mai multe veacurĭ de atuncĭ, cu tóte acestea de sigur că Francia n'ar fi putut lua parte, fiind-că aceste serbărĭ reaminteau resbelul dela 1870 şi înfrîngerea durerósă dela Sedan.

Mai mult, D-lor, la 1875 Austria, vecina nostră, a serbat la Cernăuţĭ centenarul, adecă 100 de anĭ dela alipirea Bucovinei de Austria, şi au trecut 100 de anĭ de atuncĭ, de şi noi nu suntem iridentiştĭ şi nu revendicăm Bucovina dela Austria, cu tóte acestea cine s'ar fi gândit sĕ represinte România la serbările centenarului alipirei Bucovinei de Austria? De fapt, acolo, nicĭ n'am fost învitaţĭ, şi bine s'a făcut că nu ne au chiemat la acele serbărĭ, căcĭ în adevĕr nu puteam merge.

Cu mileniul, de şi este vorba de faptele mai depărtate, eu cred că casul este cam identic, şi că fără sĕ turburăm întru nimic relaţiunile nóstre cu monarchia vecină, fórte bine putém sĕ ne abţinem de a lua parte, cum a făcut un alt stat mai puţin puternic de cât noi, cum a făcut mica Serbie. Citez acest exemplu al Serbiei fiind-că mĕ aştept la veciuica obiecţiune întemeiată pe slăbiciunea şi micimea nóstră ca Stat. De câte orĭ s'a sĕvêrşit verì un fapt care nu este tocmai compatibil cu demnitatea nóstră naţională, mereu s'a invocat că suntem micĭ. Ei bine, étă un stat mai mic de cât noi care nu s'a sfiit a ţine la demnitatea sa naţională mai presus de tóte.

Ceea ce vrém sĕ susţin, D-lor, este că faptul de a lua parte la mileniul Ungurilor este mai mult decât ceea ce cereau cuviinţele internaţionale, pe care suntem datorĭ sĕ le păzim. Faptul de a merge la mileniu este un act de prieteşug de gentileţă, ca sĕ ḑic aşa, faţă de Ungurĭ, căcĭ n'am fi fost datorĭ sĕ'l facem din punctul de vedere al stricte corectitudinĭ internaţionale. Décă dér era vorba de un act de bună-voinţă, de gentileţă, voiŭ întreba: avém cuvênt sĕ facem un asemenea act faţă de Maghiarĭ? O! D-lor, de sigur că nu; căcĭ întru nimic nu s'a schimbat situaţiunea fraţilor noştri de dincolo, întru nimic nu s'au schimbat simţimintele Maghiarilor faţa de dênşii şi de noi, şi nicĭ simţimintele nóstre faţă de Maghiarĭ. Şi faţă cu acéstă situaţiune neschimbată a cestiunei naţionale noi trebuia sĕ păstrăm o reservă mai mare şi sĕ ne abţinem de a lua parte la asemenea serbărĭ.

D-lor, că situaţinea Românilor de dincolo este un ce de care trebue sĕ ţinem sémă ca Stat românesc, acesta e un lucru care nu are nevoe de a fi dovedit, e un lucru pe care nu'l susţin numai eu; acesta e un lucru pe care 'l a susţinut cu multă tărie şi D. ministru de externe când era în opoziţie. D-sa nu a susţinut numai acésta. D-sa a mers mai departe: a susţinut că nu numai trebue sĕ stăm în reservă faţă de ungurĭ, dér că trebue chiar sĕ ridicăm glasul contra lor, ca sĕ'i aducem la simţiminte mai umane faţă de fraţii noştri. Şi când susţinea D. ministru de externe acésta, nu vorbea numai de naţiunea neoficială, vorbea de guvernul ţĕrei de atuncĭ pe care 'l invinuia că nu ridică glasul pentru Românii de dincolo.

In adevĕr, în discursul pronunţat la Orfeu în ḑiua de 25 Septemvre 1894, D. actual prim-ministru ḑicea: „Cestiunea naţională în regat a ajuns acum la un punct în care cu toţii vedem că nu e posibil un guvern în ţéra nóstră care sĕ ne ḑică: Sĕ lăsăm pe Maghiarĭ sĕ maghiariseze în pace pe Românii din Ungaria, sĕ nu ridicăm glasul ca nu Maghiarii sĕ se supere *şi sĕ între guvernul în încurcătură.*“

Ei bine, D-lor eu ḑic şi astăḑĭ cum ḑicea odinióră D. prim-ministru, cu deosebire că eu îĭ ceream mult mai puţin: îĭ ceream numai sĕ se abţină şi sĕ nu trimétă representantul nostru dela Viena la Buda-Pesta, *de témă ca sĕ nu între guvernul în încurcătură.*

Tot D. Sturza ḑicea: cei care cred că prin sfială şi prin tăcere se pot strecura, greşesc; căcĭ, tăcênd numai glasul acelora carĭ cred că pot chinui pe Românĭ vor fi auḑiţĭ, şi e de temut că nu după mult timp vom plânge asupra ruinelor românescĭ din ţéra ungurésсă şi greu vom rĕsufla atuncĭ şi noi aci în regat.

Trebue, mai ales noi, sĕ ḑicem cuvêntul nostru, pentru ca împăcarea dintre Românĭ şi Maghiarĭ sĕ nu fiă numai un simulacru de împăcare *şi noi sĕ fim instrumentul care duce pe Românĭ la căsăpia maghiară.*

Ei bine, de atuncĭ este abia un an şi jumĕtate şi cu tóte acestea ce schimbare astăḑĭ! Quantum mutatus ab illo, d-nule Sturdza. Nu numai că d-l ministru de esterne păstréză tăcerea, dér d-sa nicĭ nu se póte abţine de a trimite pe representantul ţĕrei la deschiderea serbărilor mileniului. Şi nu numai atât, d-l ministru de esterne, printr'o schimbare la faţă uimitóre, căcĭ d-sa pare a fi fost aprópe proroc, face tocmai ceea ce învinovăţea pe adversarii sĕi politicĭ că vor sĕ facă, adecă sĕ stêrnéscă desbinărĭ între Românii de dincolo, pentru ca astfel sĕ pótă îngropa mai bine cestiunea naţională.

(Va urma.)

Serbarea ḑilei de 10 Maiŭ în România: Étă programa oficială a serbării:

I. In revĕrsatul zorilor 21 tunurĭ vor anunţa Capitalei solemnitatea ḑilei.

II. La $10\frac{1}{2}$ óre diminéţa se va celebra la Metropolie un Te Deum, în presenţa d-lor miniştri, d-lor senatorĭ şi deputaţĭ, înalteior curţĭ de casaţiune şi de compturĭ, corpului profesoral, curţilor şi tribunalelor, d-lui primar cu consiliul comunăl al Capitalei, camerei de comerciŭ, înalţilor funcţionarĭ ai statului şi d-lor oficerĭ din armata permanentă, teritorială şi din reservă, carĭ nu vor fi sub arme.

III. Armata va fi aşeḑată pe strade şi pieţe între Palat şi Metropolie.

Elevii scólei normale, ai societăţii pentru învĕţătura poporului român şi ai scólei normale de institutorĭ vor fi înşiraţĭ pe amebele părţĭ ale Bulevardului Elisabeta.

IV. Pornirea dela Palatul din Bucurescĭ a M. M. L. L. Regelui şi Reginei, spre a asista la Te Deum, se va anunţa prin 101 tunurĭ.

V. La $11\frac{1}{2}$ óre M. M. L. L. Regele şi Regina vor primi defilarea pe Bulevardul Universităţii, înaintea statuei lui Mihaiŭ Viteazul, în ordinea următóre: 1) Elevii scólelor arătate mai sus, cu drapelele lor; 2) Armata,

VI. Dela órele 8 séra musicile militare vor cânta în grădinile şi pieţele publice.

Registrele de înscriere la M. M. L. L. Regele şi Regina vor fi deschise la Palatul din Capitală.

VIII. In acea ḑi, la órele $10\frac{1}{2}$ diminéţa se va celebra un Te Denm în tóte comunele urbane şi rurale din ţéră, la care vor asista autorităţile locale.

D-nii prefecţĭ vor primì, în reşedinţele judeţelor, felicitările autorităţilor civile şi militare şi ale orăşenilor.

In acele reşedinţe d-nii prefecţĭ, în înţelegere cu primarii şi şefii garnisónelor respective, vor regula modul serbărei acestei ḑile.

SCIRILE ḐILEI.

— 7 (19) Maiŭ.

Liga din Galaţĭ a serbat Duminecă aniversarea adunării naţionale din 1848 a Românilor din Transilvania. Serbarea s'a început prin un Te-Deum oficiat la catedrala Sf. Nicolae. De aicĭ o mulţime enormă cu drapele s'a dus la Grădina Plohl, trecênd în procesiune imposantă prin stradele principale ale oraşului. La grădină mai mulţĭ vorbitorĭ au arătat însemnătatea dela 3/15 Maiŭ, şi au pledat în contra mergerei Românilor la Mileniu.

—o—

Turburărĭ pentru o cocardă maghiară. In comuna croată Susak, din apropiarea oraşului Fiume, acăţà fiica unui servitor dela căile ferate, în ḑiua festivă milenară, o cocardă naţională maghiară înîr'o feréstră a locuinţei lor. Vĕḑênd poporul cocarda, începù a-se aduna cu grămada înaintea ferestrei, înjurând colorile naţionale maghiare şi pe Ungurĭ. Intr'aceea venind şi poliţia la faţa locului provocà pe tatăl fetei sĕ ia jos cocarda din feréstră, ca sĕ nu se facà turburărĭ şi mai marĭ. Cand dispărù cocarda, mulţimea erupse în strigăte de „zsivio“ şi se împrăştià. Se póte vedé cât de mare simpatiă nutresce şi poporul croat faţă cu tricolorul maghiar!

—o—

Procese pentru „agitare“. Cetim în „Tribuna“: Mercurĭ în 8 (20) l. c. se va pertracta în Sibiiu procesul pentru pretinsă „agitare naţională“ intentat deja din

„Incet, încet, numai d-le, rĕspunse suriḑênd ângeraşul meu, dór nu vei face un roman în vagon?“

„Cum nu? Asta este nou, interesant. Mie îmĭ place, ce e interesant. Se incercăm.“

„Cum voiescĭ sĕ începĭ? întrebà ea.

„Sĕ ne închipuim, că amêndoi suntem într'o societate. Dai cu ochii de mine şi îţĭ cam plac.“

„Sĕ te vĕd adecă, ḑise ea glumind. Bine, continuà după-ce privi la mine, nu eştĭ urît.“

„Domnia-ta mergĭ la o amică şi apoi întrebĭ: cine este acel bărbat interesant?“

„Aştéptă, aştéptă mĕ întrerupse ea. Nu vorbim de interesant. Eu întreb cine e acel tinĕr cam frumuşel?“

„Amica acésta, continuai mai departe o suplinesc eu. Ea e una dintre acele prietene bune, care vorbesce bucuros de rĕu, şi are numai acel interes ca sĕ vorbéscă, mai mult cu intenţiă rea decât bună. Vĕ este amică bună şi vĕ spune: tinĕrul acel interesant este V. Vulturescu, proprietar, cu stare bunişóră, îĭ plac petrecerile şi e cam risipitor. Şi decum-va nu-şĭ capĕtă o soţiĕ, care sĕ-l ia de scurt, îşĭ va prĕda tótă averea. D-ta, firesce, îţĭ închipuescĭ, că ai fi o astfel de soţiă.“

„Pardonéză-mĕ, asta nu mi-o închipuesc, rĕspunse dama, la aşa ceva nu gândesc de loc, ci întreb mai departe: ce inimă are tinĕrul? Amica calumnitóre, desigur îmĭ va spune adevĕrul.“

„Se înţelege, rĕspunsei. O Dumneḑeule! esclamă ea, inimă, inimă are mai mult, decât e de lipsă. E tare simpatic. Ii fug ochii în tóte părţile, şi, deşi nu se scie până acum nimic de el, totuşĭ se vorbesc fórte multe. Se ḑice, că ar fi tare intim cu actriţele, şi o Dumneḑeule! Se scie, că acestea nu sunt sfinte“.

„Amica cea bună, adevĕrat, că are intenţiă rea, décă nu vorbesce adevĕrul, rĕspunse ea cu şic. Ce aţĭ rĕspunde la vorbele ei, d-le Vulturescu?“

„Cam aşa e, stimată dómnă, i-am rĕspuns încrucişându-mĭ mânile. Am stat în multe relaţii de amor, dér n'am iubit nicĭodată... astăḑĭ simţesc mai întâiŭ, ce este amorul şi, décă nu v'am cunoscut mai de mult, vĕ rog sĕ mĕ scusaţĭ.“

(Va urma.)

anul trecut d-lui profesor seminarial *Dr. Petru Şpan*, din causă că cu prilegiul unei întruniri agricole în Tălmaciu, ţinută în anul trecut, rostise o vorbire fórte instructivă cu colorit naţional. Susţinĕtorii acusei sunt gendarmii, şi tot ei sunt şi martorii fasionatori împotriva d-lui profesor Dr. Şpan. Toţi ceilalţi martori citaţi şi ascultaţi până acum au fasionat în contra acuselor ridicate de gendarmi. La pertractarea finală de poimâne însĕ nu sunt citaţi dintre martori, decât *numai gendarmii*. Ast-fel vom asista la pertractarea unui proces escepţional şi unic, prin care, déca se va aduce sentenţă osânditóre, se batjocuresc în cel mai plastic mod principiile de drept şi de moralitate.

— La 19 Maiŭ se va pertracta procesul de presă intentat d-lui George Bortoş din Băiţa, pentru 5 poesii din volumul lui tipărit în Blaşiu. Acusa e susţinută de procuratură pe basa §-lui 172 şi 174 pentru următórele poesii: Dor de Seghedin; Dor pe Vaţ; Stai Române în picióre; Martirului; Timpul trecut. Domnul Silvestru Nestor, prof., prefect al tipografiei Seminarului din Blaşiu, încă este acusat pentru transgresiunea prevĕdută în §-u 134 din procedura penală de presă dela 1852.

—o—

Fidanţare. D-l Corneliu *Lengiel* de Bagota din Eperjes şi d. Gabriella *Rátonyi* de Adorjan din N. Szöllös îşi anunţă fidanţarea lor.

—o—

„Atentatul“ dela Bocşia. „Bud. Corr.“ primesce din Lugoş scirea, că în diua de 10 Maiŭ, petrecênd o societate de inteligenţi (îi pune cu numele) din Bocşa, în liber, inspiraţi de vin aceştia ar fi început a cânta „Sĕ fiă România“ şi ar fi ars un steguleţ naţional maghiar construit din hârtiă. La întórcere în oraş ar fi mai ars şi rupt două steaguri maghiare. Autorităţile numai decât porniră cercetare, până acum însĕ nu se putu constata nimic.

—o—

Alegerea noului episcop sêrbesc dela Vêrşeţ. In Carloveţ s'a întrunit eri sinodul electoral sêrbesc, care va avé sĕ alégă pe noul episcop al Vêrşeţului. Se crede, că vor fi candidaţi Gavril *Zmeianovici*, Antoniu *Jancovici* şi Mitrofan *Sevici*. Ungurii sperézǎ, că va reeşi Zmeianovici, care este agreatul guvernului.

—o—

Rĕspuns potrivit. In Bistriţa, când s'au ţinut slujbele pentru tămbălăul dela Budapesta, întrebă un patriot maghiar pe un ţĕran român: „Ei! Rumun, de ce nu mere şi voi la biserică astădi sĕrbătóre!“ — „Ce sĕrbătóre?“ — „Astădi est o mie de ani, de când venit noi Unguri aici“. — „Aşa? Apoi noi n'avem lipsă sĕ ţinem sĕrbătóre, că noi suntem de aici“.

—o—

Memoriu şi contra-memoriu. Cetim în „Epoca“: O delegaţiă a macedonenilor din Bucuresci, profitând de sosirea lui Apostol Mărgărit, va presenta în curênd M. Sale Regelui un memoriu asupra cestiunei macedonene şi asupra şcólelor române din Macedonia. Se afirmă, că şi Apostol Mărgărit va înainta M. Sale un memoriu, prin care va căuta sĕ se apere de acusaţiile ce i-se aduc.

—o—

Descoperirea unei nouĕ bande falsificatóre de bani. Din Timişóra se depeşézǎ, că gendarmeriei de acolo i-a succes sĕ descopere o nouĕ bandă de falsificatori de bani. Falsificatorii lucrau în comuna Vinga şi afacerea decurgea în stil mai mare, decât a bandelor de falsificatori prinşi până acum. In locuinţa unui Bulgar, cu numele Rona Russenow se aflară mai multe maşini englese pentru baterea monetelor, apoi 126 kgr. de un metal procurat din Londra, şi peste 800 de coróne bătute gata. Intréga bandă de falsificatori a fost prinsă şi deţinută.

Programa serbărei mileniului în seminarul român gr. cat. din Oradea mare, despre care ni-s'a raportat în numĕrul trecut de Duminecă, şi care este a se datori zelului „patriotic“ al faimosului canonic şi director seminarial *Laurán*, este următórea:

„Hazánk ezredéves ünnepségei alkalmábal 1896 május hó 17 d. e. 10 és fél órakor házi ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következö:

A) 9 órakor a város olaszü gr. cath. templomban „Te deum“-mal: egybekötött szent mise. — B) 10 és fél órakor a gör. kath. seminarium nagy termében:

1) Szt. lélek segitségül hivása (Egyházi Ének); 2) Megnyitó beszéd tartja: Dr. Laurán Agoston (!) 3) „*Hymnus*“ férfinégyes, énekli a képezde dalárda. 4) Ünnepi értekezés tartja Busilla Szever IV é. k. 5) „*Hazám*“ Lévay Mihálytól szavalja Görög Gergely II. é. k.; 6) „*Szózat*“ férfi négyes, énekli a képezde dalárda. 7) „Zaró beszéd“ tartja Dr. Laurán Agoston. 8) A boldog szt. Szüznek Magyarország védasszonyának dicsöitése.

In atenţiunea aspiranţilor de cadeţi.

In *şcóla de cadeţi* pentru *artileriă*, în Viena, se vor primi cu începutul anului şcolastic viitor în cursul I. tineri, cari vor întruni următórele condiţiuni:

Trebue sĕ fiă cetăţeni austriaci séu ungari ori supuşi bosniaci-herţegovineni, cari posed calităţile corporale pentru crescerea militară; apoi pot produce testimoniu despre absolvarea a 4 clase inferióre ale unui gimnasiu séu ale unei şcóle reale; sunt în stare a depune un esamen de primire mulţămitor; şi la 1 Septemvre au etatea de 14—17 ani.

Nu se recere clasificaţiune destulitóre din latină şi grécă.

Didactrul este: pentru fii de soldaţi în activitate 12 fl.; pentru fiii oficerilor în reservă şi celor pensionaţi, precum şi ai funcţionarilor de curte şi de stat 80 fl.; pentru toţi ceilalţi 150 fl. pe an.

După absolvarea a 4 ani în acéstă şcólă de artileriă, tinerii vor primi cualificarea de-a întra ca cadeţi în artileriă şi a frecuenta ca oficeri institute mai înalte.

Spesele intertenţiei elevilor, afară de spălatul hainelor, le portă etatul militar.

Cererile pentru primire sunt de a-se înainta cel mult până în 15 August comandei şcólei de cadeţi pentru artileriă, în Viena (arsenal).

Date mai detailate se pot afla în prescriptele pentru primire în şcólele de cadeţi din monarchiă.

Din ţéra Oltului.

Şercaia, Maiŭ 1896.

In nr. 94 şi 97 din acest an ai „Tribunei“ se scrie despre activitatea societăţii de dilentaţi „Progresul“ din Făgăraş, al cărei zelos preşedinte acuma de 2 ani este d-l Dr. Ioan Şenchea. Noi cei din provinciă suntem declaraţi de „indolenţi şi reci faţă de cestiunile culturale românesci şi faţă de entusiasmul sentimentelor naţionale“ şi se dice, că suntem într'o „condamnabilă apatiă“.

Faţă de acésta îmi permit o mică observare. Adunarea despărţĕmêntului Asociaţiunei, ţinută anii trecuţi în Şinca-veche şi póte şi în alte locuri, cu un resultat, ce póte nu l'a arătat Făgăraşul mai nici-odată; apoi împregiurarea, că noi cei dela sate după posibilitate mai tot-déuna am luat parte şi la convenirile şi representaţiunile date în centru, dovedesc, că acéstă aserţiune nu este tocmai la locul sĕu.

Până vedem, că este ordine, participăm, şi bucuros contribuim cu crucerii noştri la înaintarea scopurilor culturale; dér aşteptăm apoi, sĕ ştim la timpul sĕu, că spre ce scop se întrebuinţézǎ contribuirile nóstre.

Pe la începutul lunei lui Maiŭ 1894 a dat „Progresul“ în Făgăraş o representaţiune teatrală, la care au participat destul de mulţi şi din provinciă. Insĕ în restimp de doi ani, de atunci şi *până acum de curênd*, „Progresul“ după cum se scie, n'a ţinut nici o şedinţă a comitetului, nici adunare generală şi nici nu s'a dat socotélă despre venitele frumóse încasate cu acea ocasiune şi despre întrebuinţarea lor. Apoi, după cum se vede şi din „Tribuna“ şi ştim şi noi cu toţii, s'a mai dat încă tot în acel an, de cătră studenţi, nisce representaţiuni tot în favorul „Progresului“ şi, paremi-se, şi în favorul reuniunei femeilor. S'a vorbit mult, că s'a spesat fără de cale pe beuturi din venitul acelor representaţiuni. Cu o ocasiune s'a putut vedé, că mai la urmă se plătea berea cu butoiul. Apoi este cunoscut publicului, că studenţii diletanţi au fost purtaţi în Făgăraş nopţi dearêndul prin birturi şi li-s'a plătit şi din venitul representaţiunilor. Ba odată li-s'au tradus pe unguresce şi biletele de învitare fără scirea lor, faţă de ce studenţii au protestat în diare.

Cum vine, de ast-fel de socoteli s'au dat şi s'au cênsurat numai acuma după doi ani? Aşa ceva de sigur numai în Făgăraş se póte întâmpla, mai dându-le pe de-asupra şi laude luminaţilor şi zeloşilor conducĕtori, cari s'au făcut culpabili în aşa mod faţă de societate.

Ce a făcut inteligenţa, bărbaţii noştri mai serioşi din Făgăraş, ca sĕ nu se repete în viitor ast-fel de lucruri ne-ertate?

La noi, că suntem la sate, şi totuşi nu se întâmplă şi nu se póte întâmpla aşa ceva Dómne fereşte. Ne bucurăm când audim laude despre cineva, dér dorim, ca laudele sĕ fiă întemeiate pe vredniciă, căci alt-fel ele mai mult demoralisézǎ, decât moralisézǎ societatea. Dela d-nii conducĕtori ai „Progresului“ noi dorim, ca în viitor sĕ-şi dea socotelile pentru fiă-care representaţiune la timp şi fără amânare. Acésta o aşteptăm şi noi, cei din provinciă, şi credem, că ne vor da dreptate zeloşii şi luminaţii din Făgăraş, căci la din contră ei sunt, cari rĕmân şi mai departe, mai mult ca indolenţi şi nu prea vor puté conta la încrederea şi sprijinul nostru. De alt-fel nu prin atacuri şi ofensări se pot consolida stările nóstre sociali.

S.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 18 Maiŭ. „Fremdenblatt“, organul ministeriului de esterne austro-ungar, în numĕrul sĕu de astădi enunciă, că, ce privesce *vătămarea steagului maghiar*, guvernul sêrbesc a dat tótă satisfacţia, pe care a cerut'o guvernul austro-ungar. Raportul Austro-Ungariei cu Serbia, dice „Frdbl.“ nu basézǎ singur numai pe acea satisfacţiă, ci atârnă dela atitudinea generală, pe care o observă Serbia faţă cu monarchia nóstră. Cu alte cuvinte, „Frdbl.“ privesce vătămarea steagului maghiar ca o *cestiune cu mult mai secundară*, decât ca ea sĕ fiă dătătóre de ton pentru atitudinea politică generală a monarchiei austro-ungare.

Budapesta, 18 Maiŭ. La bursa de aci a fost astădi o *derută considerabilă*. Cursul hârtiilor a scădut în mod rapid. Mai mult au suferit acţiunile creditului ungar şi a fabricei de fier din Rimaurany. Peste tot hârtiile de valóre au scădut cu câte *3—4 fl.*, ba unele chiar cu *5 fl.* Domnesce *disposiţiă fórte deprimătóre*.

Viena, 18 Maiŭ. *Archiducele Carol Ludovic a fost împărtăşit astădi cu taina cea din urmă.* Călĕtoria Arch. *Victor Ludovic* la Moscva a trebuit sĕ fiă amênată. Arch. *Francisc Ferdinand*, presumtivul moştenitor de tron, este aşteptat în fiă-care moment. Impregiurimea bĕtrânului archiduce muribund este forte deprimată, deóre-ce în tot momentul póte urma catastrofa.

Viena, 19 Maiŭ. Archiducele *Carol Ludovic a murit astădi la 7 óre a. m.* Majestatea Sa a petrecut tótă nóptea lângă patul muribundului.

Carloveţ, 19 Maiŭ. Archimandritul *Zmejanovici*, agreatul guvernului, a fost ales *episcop al Vĕrşeţului*.

Mulţămită publică.

Dómna şi Domnul Locotenent *Iliescu* din regatul României a eternisat memoria decedaţilor lor părinţi Manea Stoia şi soţia Maria n. Şeitan ambii din Săcele, prin dăruirea fondurilor şcolare dela Bisericile din Satulung ST. Archangheli şi S. Adormiri cu câte 100 fl. v. a. Pentru acéstă faptă de inimă şi creştinéscă primésca nobilii donatori mulţămita şi recunoscinţa poporului nostru.

*

Comitetul parochial din Satulung SS. Archangheli aduce prin acésta tributul recunoscinţii sale faţă de demnii fii ai poporului nostru din regatul român, cari au sărit în ajutorul reînoirei zidului Bisericii şi şcólei cu următórele sume: D-l Stefan Nistor 50 lei, Alecsandru Stănciulescu 25 lei, G. Com. Stoian 27 lei, Ioan G. Popa 20 lei, şi Stef. Miculescu 5 lei.

Satulung, în 7 Maiŭ 1896.

Pentru com. paroch.
Romul Verzea,
preşedinte.

DIVERSE.

Monitorul oficial al Regelui Menelik. Regele Abesiniei apreţiézǎ fórte mult cultura europénă şi se silesce, pe cât póte, sĕ-o şi introducă în ţéra sa. Pasul mai nou întreprins în direcţia acésta este înfiinţarea „Monitorului Abisinian“, care de aci încolo va figura ca organ oficial al ţĕrei sale. Noul monitor abisinian, care de-ocamdată apare la două sĕptĕmâni odată, este redactat de Francesul Mondon. In primul numĕr, care a apărut deja, în loc de articul de fond, este portretul lui Menelik, ér de desubt împărtăşirea, că Maiestatea Sa se simte bine şi doresce tuturor supuşilor sĕi sănĕtate. Urmézǎ apoi sciri din ţéră şi streinătate, cari sunt înşirate pe scurt şi fără nici o comentare politică. Menelik e adecă de principiul, ca supuşii sĕi sĕ judece evenimentele cu mintea proprie şi sĕ nu fiă influinţaţi din partea nimĕnui.

Literatură.

In tipografia Seminarului gr. cat. din Blaşiu a apărut: „**Manual de stilistică** pentru clasa IV şi V gimnasială, preparandii, şcóla reală, şcóla superióră de fete ş. a. precum *şi pentru privaţi*, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor. *Ediţiunea II*, revĕdută şi îndreptată după planul ministerial“. — Form. mare 8⁰ de 272 pag. Preţul 1 fl. 30 cr. — Buna primire, de care s'a bucurat ediţiunea primă, este în sine o dovadă pentru valórea acestui manual, care acum se presentă corectat şi îmbunĕtăţit, fiind introduse în text, pe lângă esemple, şi unele modele, ér în partea din urmă un tractat de *stilistică practică*, fórte de mare ajutor pentru introducerea tinerimei în cunóscerea şi stilisarea tuturor scrisorilor, cari vin mai des înainte în viéţa practică.

*

Metodă de vióră, de *Robert Klenck*, profesor la conservatorul din Bucuresci,— lucrare aprobată ca carte didactică din partea ministeriului din România. Cei ce cunosc notele şi sunt iniţiaţi cât de puţin în ale musicei vor găsi în acest preţios studiu musical al d-lui R. Klenck un povĕţuitor de mare valóre, care-i va face sĕ-şi desvólte şi îmbogăţéscă cunoscinţele musicale prin un metod practic şi uşor. Lucrarea constă din 6 caiete şi se póte procura şi dela libraria N. Ciurcu din Braşov.

*

A apărut „**Gramatica Germană**“ teoretică-practică pentru usul tinerimei române de *Sava Popovici-Barcianu*. odin. paroch ortod. rĕsărit. în Rĕşinari, asesor consist. metropolitan şi archi-diecesan şcol. etc., decorat cu crucea cu corónă de aur pentru merite. *Ediţiunea a cincia*, revidată şi complectată de Dr. Daniil Popovici Barcianu. Sibiiu, tiparul „Institutului tipografic“, 1896.— Un op fórte voluminos, cuprindênd 432 pag. format mare 8⁰, plus o prefaţă de vre-o şépte pagine. In partea din urmă se află şi un dicţionar de vre-o 24 pag. Un esemplar costă 1 fl. 40 cr.

*

Stilul în artă de Hans Seb. Schmid, pictor şi sculptor din München, 1 volum de 164 paginĭ 8⁰ Nr. 20—21 al *Bibliotecei de Popularizare - editura Samitca, Craiova, — cu 41 tabele litografice, cuprindênd 194 ilustraţiunĭ fórte reuşite, 60 banĭ; ediţie legată englezeşte 1 leu.* Cu traducerea acestei broşurĭ, Biblioteca de Popularizare aduce un serviciŭ neînchipuit de mare profanilor, industriaşilor, elevilor şi în genere amatorilor de artă. In acéstă broşură se găsesc esplicate în terminii cei mai popularĭ tóte trăsăturile fundamentale, după carĭ orĭ-cine póte deosebi cu cea mare înlesnire diferitele stilurĭ începênd dela cel egiptén până în present. Afară de acésta, aprópe 200 ilustraţiunĭ esplicative ajută şi uşurézǎ cu succes priceperea desĕvêrşită a esplicaţiunilor cuprinse. Amatorii de artă, carĭ n'au avut timpul necesar unui studiu special, profanii carĭ ar dori sĕ pricépă, studenţii, elevii de licee, meseriaşii, carĭ pot trage folóse marĭ din aceste cunoscinţe, femeile şi fetele, carĭ în aranjarea mobilierului în casă au ḑilnic nevoe de elementele stilului artistic, toţĭ vor găsi în acéstă scriere o călăuză, un sfetnic de nepreţuit. Recomandăm cu deosebită stăruinţă tuturor acéstă broşură de valóre, apărută în ḑilele acestea. *Cumpărătorii acestui volum primesc ca premiu cu preţ redus interesantul volum „Priveliştĭ din viaţă“, al regretatului poet Traian Demetrescu.*

*

In tipografia diecesană din Caransebeş a apărut: **Elemente din teoria musicei** pentru institute pedagogice şi şcóle medii de *Antonie Sequens*, profesor de musică la institutul teologic-pedagogic din Caransebeş. Tom. 8⁰ de vre-o 90 pag. Preţul 50 cr. De vêndare la Librăria Diecesană din Caransebeş. — Nu mai e trebuinţă sĕ spunem, că lipsa unui manual de felul acesta a fost fórte simţită la noi, mai ales astăḑĭ, când ştăţĭ preoţĭ şi învĕţătorĭ harnicĭ se silesc a întroduce cunoscinţa artei musicale şi în mijlocul progresului nostru. Manualul d-lui Sequens e menit a fi de mare ajutor în special pentru conducĕtorii corurilor nóstre de plugarĭ, în a căror atenţiune recomandăm cu tótă căldura acéstă lucrare.

*

La móră se numesce o mică, dér frumósă novelă din popor, scrisă într'un stil plăcut şi uşor de d-l *T. Simtion*. A apărut în tipo-litografia N. D. Miloşescu din Têrgu-Jiu în România şi costă un esemplar, de 61 pag. numai 30 banĭ (15 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Maiŭ 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.75
Renta de corónе ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.25
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.25
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 860	145.50
Acţiĭ de ale Băncei austro-ungară.	947.—
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit.	380.—
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit.	351.50
Napoleondorĭ	9.54
Mărcĭ imperiale germane	58.75
London vista	120.15
Paris vista	47.72½
Rente de corónе austr. 4%	101.30
Note italiene	44.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 19 Maiŭ 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	127	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Anunciurĭ
(inserţiunĭ şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădêmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ: (Gara Bartolomeiu.

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circulézǎ numai Joia Duminеca şi la sĕrbătorĭ.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Numere singuratice à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.